

ԱՍԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀՕՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

ԲԵԹՂԵՀԷՄԻ ՍՈՒՐԲ ԱՅՐԷՆ

ԺՄԼՈՎՈՒՐԻ ՀԱՅՈՑ ՈՐ ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ Ի ՍՓԻՒՌՍ ԱՇԽԱՐՀԻ

Կը խօսիմ ձեզի նորէն աշխարհի ամենամուխրական սրբալայրէն, Բեթղեհէմի մեր Տիրոջ Ծննդեան Այրէն, փոխանցելու քաղցր աւետիսը այս գիշերուան, որ մօտ երկու հազար տարիներ առաջ աշխարհին տուեցաւ, հրեշտակներու եւ հովիւներու բերնով, Ծննդեան բոցավառ առջին ներքեւ:

Յիսուսի Ծնունդը արտառույ զրուագ մը չէ միայն, անիկա անսփոյ նմանութիւնն է, մերկ մանուկի մը կերպարանով պառկած մաւրին խորը:

Յիսուս Աստուծոյ խօսքն էր՝ երկինէն երկիր իջած, կ'ըսէ Յովհաննէս Աւետարանիչը, որպէսզի մարդիկ կարենային լսել Իր ձայնը եւ տեսնել Իր

խաղաղութեան պատգամները եւ կոչերը մասնաւոր ջերմութեամբ ընկալուիմ են մեր Մայր Եկեղեցու եւ ժողովրդի կողմից, որոնք ահաւոր չափերով տառապել ու զոհուել են պատերազմների ընթացքում, մանաւանդ Առաջին Համաշխարհային Պատերազմի 1915-16 տարիներին, երբ Օսմանեան ցեղասպանները բնաջինջ արեցին Արեւմտահայաստանի շուրջ երկու միլիոն խաղաղ ու անզէն հայ ազգաբնակչութիւնը:

Հայ Եկեղեցին ու հայ ժողովուրդը երբեք չեն ցանկանայ, որ նման ողբերգութիւններ կրկնուեն յետ այսու որեւէ տեղ աշխարհի վրայ, որեւէ ժողովուրդի կեանքում:

Թող ազգութիւնների խաղաղ գոյակցութիւնը եւ համերաշխ գործակցութիւնը անխախտ կանոնը դառնայ միջազգային օրէնքի եւ կեանքի:

Այսօր, Մենք մխիթարուած ենք, որ եղբայր ժողովուրդների կողմին, մեր ժողովուրդը եւս իր խաղաղ, ապահով ու յառաջագնաց կեանքը բարունակում է ապրել նոյն արեւի ու դրօշի ներքոյ, ինչպէս նա ապրեց ու անց վերջին վաթսուս տարիների ընթացքում, իբրեւ մեռելներից յարութիւն առած, վերածնունդ ժողովուրդ, որ կ'երթում է իր նոր ապագան, իր հառազան Մայր Հայրենիքում:

Ամէն բանից վեր է՝ մեզ հայերիս համար խաղաղութիւնը եւ անվտանգութիւնը մեր վերածնունդ երկրի: Ով այս աշխարհի վրայ մի հայրենիք ունի եւ սիրում է նրան, նա կը հասկնայ մեզ՝ Հայաստանցիներին:

Աւելի լոյս, աւելի սէր եւ աւելի խաղաղութիւն համայն մարդկութեան: Աւելի լոյս, աւելի սէր եւ աւելի խաղաղութիւն մեր ժողովուրդին որ ի Հայաստան եւ որ ի սփիւռս աշխարհի:

Եւ շնորհ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ ձեզ ընդ ամենեսեանդ. ամէն:

դէմը՝ երկնի լոյսով ողողուն: «Մարդացաւ» կը յարէ «Հաւասամբ»ը, շեշտու մեր Տիրոջ մարդկութիւնը:

Խորհրդաւոր գիշերուան մը մէջ երկնի դուռները բացուեցան, նման Աստուծոյ շնորհներուն, եւ ծնաւ Սուրբ Բանը, որ մանկան մը մարմին առած, քնացաւ լոյսի պէս մաքուր կոյսի մը կուրծքին՝ որ ընտելալ տալաւ Էր Միածնին:

Այս մեծ իրողութիւնը չէր կրնար իրագործուիլ ոչ բնական օրէնքով, ոչ ալ ազատ կամովը մարդուն, այլ միայն ամենագոր փափաքովը Նախախնամողին: Աստուած կ'ընտելէր կուսական էութիւն մը, անով ծնունդ տալու Կենդանի Բանին՝ Ինքզինքին:

Առանց մանկութեան, այսինքն անմեղութեան, կարելի չէ աստղաւորել ցեխի կայսրութիւնը եղող այս աշխարհը: Մանուկը որ վերսին կը ծնի մեր հոգիներուն մէջ, խորհուրդն ու մարմնառութիւնն է խաղաղութեան եւ սիրոյ: Խաղաղութիւնը ըզմանն ու կատօսն է եղած դարեւով տառապող սերունդներուն: Այդ աղետարեւոյ ճիշդ այսօր աւելի քան շատացած եւ բարձրացած է, կեանքի անհամաչափ եւ տրտման զննարկն համընթաց, եւ դարձեր է սուր ու ցաւագին աղաղակ մը, միլիոններու հոգիէն բխող:

Այ մէկ ասէն երկիրը չէ ունեցած այսօր արցունքի եւ արիւն, եւ մարդկութիւնը այսօր տառապանքի, եւ այս ամէնը՝ իրմէ իրեն: Կ'ապրինք անկման մէջ եղող աշխարհի մը վրայ, փռուկութեամբ՝ անբուժելի հակասութիւններով: Չկայ հոգեկան եւ ժիզգիական ապահովութիւն, մարդը կ'ապրի ռիսկներու եւ ստուերներու աշխարհը: Մարդկութիւնը, իբրեւ բարոյական հասկացողութիւն, հոգեվարժ մը կ'անցնի, նման անոր՝ զոր ունեցաւ հին աշխարհի վախճանին, երբ ճիշտութիւնը այդ կործանումին կը բերէր կարելի փրկութիւնը, ճիշտն ու փայտումէն դուրս փաշտելով անդնդաւոր ռեզիլեն մարդուն:

Օրերը որ մերն են լիցուն են աղմուկով եւ անձկութեամբ: Նոր, դիմագեղծող ուժեր կը միջամտեն մեր կեանքին, փոխելով անհասր զանգուածի, միտք՝ մեկնայի: Իսկ սիրապետման բնագոյնն ու եսապաշտութիւնը ազգերու, զազանային անգրութիւններու կ'առաջնորդեն մարդը իր ընկեր մարդուն դէմ, ախտաբանական ցկարագիր հագնելու չափ: Պատերազմներու եւ խռովութիւններու պատճառներէն մին ալ հոգեկան այլացումն է, աւելի անգութ բառով մը՝ այլասերումը: Աշխարհն այսօր տարբեր արժէքներու կը նայի, մարդն ու նշանակութեանն աւելի կը գնահատէ ուժը, դրամը, զանգուածը, մեկնան: Արդարութիւնը սիրապետութեամբ է ուժէն: Ահա պատկերը մեր ժամանակին եւ զգայնութիւնը մարդուն ամբողջական գերութեան:

Մեղմելու համար ճիշտն եւ ուժին հնուցը մեր ուսերէն եւ հոգիներէն, մենք պէտք ունինք ճիշտութեան հրամայականներուն, սիրոյ եւ խաղաղութեան, որոնց մարմնացումը եղաւ այս գիշեր վերսին ծնող Մանուկը, վերակազմելու մարդուն աղաւթած դիմագիծը: Չկայ խաղաղութիւն առանց սիրոյ: Ահա ձգողական օրէնքն է բարոյական եւ ընկերային աշխարհին, որ կը լիցնէ բոլոր մարդերը եւ կ'ընէ զանոնք եղբայր իրարու եւ զաւակներ Աստուծոյ: Խաղաղութիւնը պտուղն է սիրոյ:

Մարդկութիւնը պէ՛տք ունէր այս գիշեր վերստին մարմին առնող Սիրոյ Իշխանին, աշխարհ ծագնող Սուրբ Հոգիին, որ կրակի պիտի վերածէր մեր կալը, պղծութիւն եւ գոլմաս մեր խորհուրդներուն պարգեւելու ստեղծութիւն հրաշքը: Հոգին որ չի գար մեզի այս աշխարհի ուժերէն, որ յաւերժական բխումն է լոյսի եւ սիրոյ, որ մեզի կը բերէ հաւաստիք թէ մարդուն տրուած է այլեւս իր կեանքը այլակերպելու, պայծառակերպելու առհաւաստեան, եւ զայն տանելու յաւերժին, Աստուծոյ:

Այս խօսքերուն հանգամանաւոր հեղինակը վախ չունի քաղաք ըլլալու կամ յոյսորալու դարու ոգիի անգիմադրելի եւ վաճառէր թափին գէմ: Այս խօսքերը սրտի մէջ բանաձեւուած տառապանքի մը արտայայտութիւններ են: Վերջին հարիւր տարին բաւական եղաւ որ աշխարհը հաշտուի անհաշտելիին հետ, որպէսզի արիւնի եւ ռմբակներու իր արարքը հեշտանքի վերածուի, որպէսզի սերունդներու տաժաճագին զոհաբերումներով իրագործուած շէնքը, արեւմտեան քաղաքաշինութիւնը եւ քրիստոնէական ոգին իյնան ռսքի կոխան՝ աշխարհը վարձող նենգամիտ եւ անխիղճ քաղաքագէտներուն, որպէսզի արդարութիւնը հերձուի եւ ամբողջական ժողովուրդները բնաջնջուին եւ զլացուի անոնց թիւ մը հող Աստուծոյ այս անոյշ արեւին տակ:

Այս խօսքերը չեն գար դարձեալ մարդկային միջոցներու միայն հաւաստող եւ աշխարհէն ամէն բան սպասող հոգեվիճակէ մը: Անոնք որ զաւակներն են ժողովուրդի մը, դառնով անարեւոյտ տառապած եւ այդ գիշերուան մէջ իսկ չվախցած, չընկրկած, կրնան տակաւին հաւատալ խաղաղութեան, սիրոյ եւ արդարութեան, որ տրուուի է այս գիշեր վերստին ծնող Աստուծոյ:

Ժողովուրդ Հայոց, դուն դառնով խաղաղութեան եւ արդարութեան ծառան ու իղձն ես ունեցեր, ազատութեան տենչանքին չափ բուռն եւ երկնքին չափ խորունկ: Քեզի պարտադրուած պայմաններու արգասիք չէ միայն պատհառը այս ըղձակին, այլ որովհետեւ դուն կը հաւատաս թէ խաղաղութեան, արդարութեան եւ սիրոյ աշխարհի մը մէջ միայն կարելի է իրագործել Աստուծոյ թագաւորութիւնը:

Իմ եւ Սրբոց Յակոբեանց զինուորեալ Միաբանութեան սիրտը քեզի է որ կը բացուի նորէն, նուիրական այս գիշերով, եւ կեցած Սուրբ Դննդեան վեհաժողովին մէջ, քեզի կը փոխանցենք աւետիսը՝ զոր օր մը հովիւներն ու հեշտակները տուն աշխարհին: Շարունակեալ հաւատալ Յիսուսի ծննդեան եւ մարդուն աստուածացումին, եւ մայրացուր հոգիդ այս գիշերուան մեծ խորհուրդով, նման քու աստուածաբեալ պապերուդ, որոնք զիտէին զեղումի հանել գիշերները, բանալու դուռները երկնքին, իջեցնելու Աստուածորդին իրենց տներուն մէջ:

Աղօթենք ի սրէ, որ Բերթիհէմի երկնքին վրայ յայտնուած աստղին լոյսով լուսաւորուին աշխարհի ղեկավարներուն միտքերը, տեսնելու համար խաղաղութեան եւ արդարութեան իրական համբան, որպէսզի կարելի ըլլայ սերն ու խաղաղութիւնը հաստատել մեր այս երկրի վրայ, Աստուծոյ փառքին եւ մեր բարիքին համար. ամէն: